

הצעת חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה) (תוספת למענק לעובד בעד עבודה בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה), התש"ף-2020

הוראת שעה

1. בתקופה שמיום פרסומו של חוק זה עד יום י"ט בטבת התשפ"ד (31 בדצמבר 2023), יקראו את חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007¹ (להלן – החוק העיקרי), כך:
(1) אחרי סעיף 6ג לחוק העיקרי יקראו:

6. תוספת למענק לעובד בעד עבודה בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ומקדמה

6.6. (א) נוסף על האמור בסעיפים 2 ו-4 עד 6ג, עובד הזכאי למענק לפי הוראות הסעיפים האמורים (בסעיף זה – מענק) בעד חודש מהחודשים אפריל עד דצמבר בשנת המס 2020, יהיה זכאי לתוספת למענק, בעד כל חודש כאמור שבעדו היה זכאי למענק (בסעיף זה – תוספת למענק); תוספת למענק בעד חודש מסוים תהיה בסכום המתקבל מהכפלת סכום המענק בעד אותו חודש ב-67%, ובלבד שהסכום הכולל שישולם לעובד לפי הוראות סעיף קטן זה בעד כל חודשי העבודה של העובד בשנת 2020 לא יפחת מ-1,000 שקלים חדשים.

ד ב ר י ה ס ב ר

המדינה בעניין הקצאת סכומים לצורך התמודדות עם המשבר שנוצר בשל התפשטות נגיף הקורונה.

לפסקה (1)

לסעיף 6 המוצע

לסעיף קטן (א) המוצע

מענק עבודה ניתן לעובדים בעלי שכר נמוך בעד כל חודש שבו עבדו בשנת המס, ולפי התנאים הקבועים בחוק. כאמור, מוצע לתת תוספת למענק לעובד שזכאי למענק לפי החוק, וזאת בעד כל חודש מהחודשים אפריל עד דצמבר של שנת 2020 שבעדו זכאי אותו עובד למענק. על פי המוצע, גובה התוספת יהיה בגובה הסכום המתקבל מהכפלת סכום המענק שלו היה זכאי העובד לפי החוק בעד כל אחד מחודשי העבודה הנזכרים, ב-67%, ובלבד שהסכום הכולל של התוספת, בעד כל החודשים כאמור, לא יפחת מ-1,000 שקלים חדשים. עובד הזכאי לתוספת כאמור, יקבל אותה בשנת 2021, בעת קבלת תשלומי המענק בעד עבודתו בשנת המס 2020, בהתאם למועדים המפורטים בסעיף 12 לחוק.

סעיף 1 חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים, התשס"ח-2007 (להלן – החוק), מקנה זכאות לקבלת מענק לעובדים ולעצמאים שהם חלק מכוח העבודה אך הכנסתם השנתית נמוכה, וזאת בהתאם לתנאים שנקבעו בחוק (להלן – מענק עבודה). מעבר להיותו תמריץ ליציאה לעבודה, מהווה המענק המשולם לפי החוק כלי לצמצום פערים חברתיים וכלכליים ולהקטנת ממדי העוני בישראל.

העולם, ובכלל זה ישראל, נמצא כעת בעיצומה של פנדמיה כתוצאה מהתפרצות והתפשטות נגיף קורונה, אשר גרמה לשיבוש שוק העבודה בישראל ולקושי כלכלי נרחב, בייחוד אצל עובדים בעלי שכר נמוך. חלק מהצעדים שנקטה הממשלה להקלת הקושי הכלכלי בתקופה זו, עשויים להקטין במקרים מסוימים, את התמריצים לעבודה בשכר נמוך. על כן מוצע לעגן בחוק זכאות לתוספת למענק (להלן – התוספת למענק), שנועדה לתת תמריץ לעבודה בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ובתוך כך לסייע לאותם עובדים בעלי שכר נמוך אשר עבדו בתקופה שלאחר התפרצות הנגיף, וזאת בהמשך לתיקון חוק-יסוד: משק

¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 84; התש"ף, עמ' 303.

(ב) (1) לעובד אשר היה זכאי למענק בעד עבודתו בשנת המס 2019 ישולם, בעד כל חודש באותה שנת מס שבערו היה זכאי למענק, סכום בגובה הסכום המתקבל מהכפלת סכום המענק בעד אותו חודש ב־25%, ובלבד שהסכום הכולל שישולם לפי הוראות פסקה זו בעד כל חודשי העבודה של העובד בשנת 2019 לא יפחת מ־500 שקלים חדשים.

(2) סכום המשולם לעובד לפי הוראות פסקה (1), יראו אותו כמקדמה על חשבון התוספת למענק (בסעיף זה – מקדמה) ויחולו לעניין המקדמה, בכפוף להוראות פסקה (3) וסעיפים קטנים (ג) ו־(ד), הוראות פרק זה החלות לעניין המענק, בשינויים המחוייבים.

ד ב ר י ה ס ב ר

החיקוקים המנויים בסעיף קטן (א) של סעיף 16 לחוק, ולא יהיה אפשר להעביר, לשעבר או לעקל אותה או את הזכות לקבלה אלא לשם תשלום מוזנות, כאמור בסעיף קטן (ב) של סעיף 16 לחוק. כמו כן, הוראות פרק ב' לחוק שעניינן אופן תשלום המענק, ובכלל זה הוראות לעניין תשלום ביתר או תשלום בחסר, יחולו גם לעניין תשלום המקדמה.

לגבי אותם עובדים אשר יהיו זכאים למענק עבודה גם בשנת 2020, יופחת סכום המקדמה ששולם להם מסכום התוספת למענק שישולם לזכאים בשנת 2021, מכוח הוראות סעיף קטן (א) המוצע, יחד עם תשלום המענק בעד שנת 2020.

יובהר כי מכיוון שהמקדמה תשולם על פי המוצע באופן מייד ו לפני המועד להתקיימות התנאים המזכירים בתוספת למענק, ייתכן שהיא תשולם גם למי שיתברר לאחר מכן שאינו זכאי כלל למענק עבודה בעד שנת 2020, או למי שיתברר בהמשך כי הוא זכאי למענק בסכום נמוך מסכום המענק אשר קיבל בעד עבודתו בשנת 2019. במקרים אלה, סכום התוספת למענק שהעובד יהיה זכאי לו לפי הוראות הסעיף המוצע, עלול להיות נמוך מסכום המקדמה שכבר שולמה לו. מוצע לקבוע לגבי מקרים אלה, כי מי שקיבל את סכום המקדמה לא יידרש בהשבתו, כך שהסכום יישאר בידיו.

כמו כן מוצע לקבוע כי המקדמה לא תשולם למי שקיבל דמי אבטלה בכל החודשים אפריל, מאי, יוני ויולי 2020, ובכל חודש כאמור – בכל ימי החודש. כלומר, אבטלה רצופה ומצטברת של אדם בכל החודשים האלה תביא לכך שלא תשולם לאותו אדם מקדמה, שכן, ככלל, אוכלוסייה זו לא תהיה זכאית למענק עבודה בעבור חודשים אלה, ולכן גם לא תהיה זכאית לתוספת למענק בעבור חודשים אלה (אותה תוספת שעל חשבונה משולמת המקדמה). מכאן, שקיים סיכוי סביר שאוכלוסייה זו לא תהיה זכאית בסופו

לסעיפים קטנים (ב) עד (ה) המוצעים

במטרה לסייע לעובדים בעלי שכר נמוך, הזכאים לתוספת, בתקופת התמודדות עם נגיף הקורונה, מוצע לקבוע שמי שהיה זכאי למענק עבודה בשנת 2019, ישולם לו סכום בגובה של 500 שקלים חדשים או של 25% מסכום המענק שלו היה זכאי בעד אותה שנה, לפי הגבוה משניהם, וזאת כמקדמה על חשבון התוספת למענק (שתשולם, כאמור, על סמך עבודה שנעשתה בשנה הנוכחית – שנת 2020). התשלום של סכום המקדמה יתבסס על נתוני העובד בשנת 2019 שרובם כבר מצויים בידי רשות המסים היום, כך שיהיה ניתן לשלמו באופן מידי.

לפיכך מוצע לקבוע שלגבי מי שכבר נקבעה זכאותו למענק בעד עבודתו בשנת 2019, טרם חקיקת החוק המוצע, תשלום המקדמה יבוצע, ככלל, לא יאוחר מיום י"ב בתשרי התשפ"א (30 בספטמבר 2020). לגבי עובד שהזכאות שלו למענק בעד שנת 2019 תיקבע במועד מאוחר יותר, התשלום יבוצע בתוך 30 ימים מהיום שבו נקבעה זכאותו של העובד למענק בעד אותה שנה.

על פי המוצע, סכום המקדמה ישולם לעובדים הזכאים למענק בעד עבודתם בשנת 2019, על אף שהזכאות לתוספת למענק נבחנת לגבי שנת 2020 והתוספת ניתנת בעד אותה שנה. זאת, בהתחשב בכך שלפי הערכה המבוססת על נתוני רשות המסים, רוב העובדים הזכאים למענק עבודה בשנה מסוימת יהיו זכאים למענק גם בשנה העוקבת, וכדי לאפשר סיוע מידי לאוכלוסייה הזכאית למענקים, שניתן להניח שמצבה הכלכלי בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה לא השתפר באופן ניכר.

יובהר כי על פי המוצע, יחולו על המקדמה שתשולם כאמור הוראות הפרק החלות לעניין מענק, בשינויים המחוייבים. כך למשל, המקדמה לא תיחשב להכנסה לעניין

(3) המקדמה תשולם לא יאוחר מיום י"ב בתשרי התשפ"א (30 בספטמבר 2020), או עד תום 30 ימים מהיום שבו נקבעה זכאותו של העובד למענק בעד עבודתו בשנת המס 2019, לפי המאוחר.

(ג) עובד אשר זכאי לתוספת למענק ושולמה לו מקדמה, יופחת סכום המקדמה ששולם לו מהסכום הכולל של התוספת למענק שלה הוא זכאי, לפי הוראות סעיף קטן (א) (להלן – סכום התוספת הכולל), ובלבד שהסכום שיופחת כאמור לא יעלה על סכום התוספת הכולל.

(ד) עובד ששולמה לו מקדמה ואינו זכאי לתוספת למענק, לא יידרש להשיב בשל כך את סכום המקדמה.

(ה) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לא תשולם מקדמה לפי אותו סעיף קטן –

(א) למי שהיה זכאי לדמי אבטלה לפי הוראות פרק ז' לחוק הביטוח הלאומי, בעד כל אחד מהחודשים אפריל עד יולי 2020, במלואו, לרבות מי שלא היה זכאי לדמי אבטלה כאמור בעד מלוא התקופה כאמור רק בשל הוראות סעיף 172 לחוק האמור, ולמעט מי שבתקופה האמורה היתה לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד כאמור בסעיף 176 לאותו חוק אשר נוכחה מדמי האבטלה המגיעים לו לפי הוראות אותו סעיף;

(ב) למי שהגיש את התביעה לקבלת מענק לפי פרק זה בעד עבודתו בשנת המס 2019, אחרי יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020).

ד ב ר י ה ס ב ר

האבטלה, אשר נוכחה מדמי האבטלה המגיעים לו, לפי הוראות סעיף 176 לחוק הביטוח הלאומי, לא ייחשב למי שהיה מובטל ברצף כאמור, ובהתאם, יכול שתשולם לו מקדמה לפי הוראות סעיף קטן (ב) כנוסחו המוצע.

יובהר, שעל אף שלא ישולם לאותם עובדים סכום המקדמה, אין בכך כדי לפגוע בזכאות המהותית שלהם לתוספת למענק אם יעמדו בתנאים המהותיים לקבלת התוספת בעד החודשים האחרים המזכים בקבלתה.

של דבר למענק בגובה המקדמה. עוד יצוין כי רוב הנמנים עם אוכלוסייה זו ממילא כבר קיבלו סיוע מסוים מהמדינה בעבור תקופה זו.

לעניין זה מוצע להבהיר במפורש כי מי שרצף הזכאות שלו לדמי אבטלה נפגע רק בשל הוראות סעיף 172 לחוק הביטוח הלאומי, שלפיו דמי אבטלה אינם משולמים מיום האבטלה הראשון, ייחשב למי שנמצא באבטלה רצופה ומצטברת ולא תשולם לו מקדמה. לצד זאת מוצע להבהיר כי מי שהיתה לו הכנסה מעבודה או ממשלח יד בתקופת

² ס"ח התש"ף, עמ' 298.

(2) המנהל רשאי לדרוש מהמוסד לביטוח לאומי מידע לצורך בדיקת התקיימות התנאי האמור בפסקה (1)(א); אדם שהגיע אליו מידע לפי פסקה זו לא יעשה בו שימוש אלא לבדיקת התקיימות התנאי האמור; המידע יימחק עם תום הצורך בו;

(2) בסעיף 17(ב)1. בסופו יבוא "הוראות סעיף 7 יחולו, בשינויים המחוייבים, גם לגבי עצמאי".

2. בחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020, תיקון חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה)

(1) בפסקה (2), האמור בה יסומן "(א)";

(2) אחרי פסקת משנה (א) יבוא:

"(ב) על אף האמור בפסקת משנה (א), לגבי עוסק שמחזור עסקאותיו לשנת 2019 אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים, יקראו את אותה פסקת משנה, לעניין תקופת הזכאות האמורה בפסקה (1) להגדרה "תקופת הזכאות" שבסעיף 7, כך שבמקום "40%" יבוא "25%".

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2)

מוצע לקבוע שגם עצמאי הזכאי למענק לעצמאי לפי החוק בעד השנים 2019 או 2020, יהיה זכאי לתוספת למענק ותשלום מקדמה, לפי הוראות סעיף 76 בנוסחו המוצע בפסקה (1), אם הוא עומד בתנאים האמורים באותו סעיף, בשינויים המחוייבים.

סעיף 2 סעיף 8 לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020, קובע שיינתן מענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות לעוסק שמחזורי עסקאותיו ירדו בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה (להלן – מענק סיוע). לפי סעיף 8(2) לחוק האמור, מענק סיוע ניתן רק לעוסק שמחזור

עסקאותיו בתקופת הזכאות בשנת 2020 (לאחר תחילת התפשטות נגיף הקורונה) נמוך ממחזור עסקאותיו בתקופת המקבילה בשנת 2019 (לפני התפשטות הנגיף), בסכום העולה על 40% ממחזור העסקאות שלו בשנת 2019. מוצע להקל על עוסק שמחזור עסקאותיו לשנת 2019 אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים, ולקבוע שהוא יהיה זכאי למענק סיוע בעד חודשי הזכאות מאי ויוני 2020, גם אם ההפחתה במחזור עסקאותיו כאמור אינה מגיעה ל-40%, ובלבד שהיא עולה על 25% ממחזור עסקאותיו בתקופה המקבילה שלפני התפרצות הנגיף. הזכאות של אותם עוסקים תיקבע בהתאם לפרוצדורות הרגילות החלות לגבי קביעת זכאותם של עוסקים למענק זה.